

FEFA

FreeElectionAfg

FreeElectionAfg

+۹۳ (۰) ۷۷۴ ۰۷۳ ۳۳۳

+۹۳ (۰) ۷۸۷۸۴۸۶۱۳

info@fefa.org.af /

media@fefa.org.af

www.fefa.org.af /

www.Parliamentwatch.af

پارلمان باز و پاسخ‌گو؛ مظهر واقعی اراده ملت

فشرده‌ی مشاهدات هفتگی فیفا از شورای ملی

هفته ششم (۲۲ تا ۲۶ میزان)

دوره شانزدهم (تمدیدی)

اجلاس چهاردهم

۲۹ میزان ۱۳۹۶

نقش پارلمان در اصلاحات انتخاباتی

در بحث اصلاحات انتخاباتی که یک موضوع بسیار حیاتی برای ثبات سیاسی و آینده مردم‌سالاری در کشور می‌باشد، پارلمان و حکومت هر دو در یک گفتگوی سازنده شرکت کنند و راه حل نهایی در این زمینه را بسنجند تا انتخابات آزاد و عادلانه برگزار شود. هم پارلمان و هم حکومت به‌خوبی می‌دانند که جامعه‌ی جهانی تا زمانی که کلیت نظام در این مورد به توافق نرسند و راه را برای انتخابات باز نکنند، به‌هیچ وجه حاضر به پرداختن هزینه‌های انتخابات نخواهند بود. تاخیر در برگزاری انتخابات و ادامه این وضعیت وبا تمدید مدت کار وکلای فعلی، پارلمان در مقابل افکار عمومی و قوانین قرار خواهند گرفت. اصلاحات در نظام انتخاباتی افغانستان به مرحله‌ای رسیده است که راه برگشتی برای آن وجود ندارد. تجربه‌ی تلخ در کارنامه کمیسیون‌های انتخابات و رسیدگی به شکایات انتخاباتی افغانستان درج شده است که نیاز به انجام اصلاحات را بیشتر کرده است. پارلمان در وضعیت فعلی باید به نقش سازنده‌ی خود در حل بحران‌های مختلف کشور بپردازد و از تبدیل شدن به یک میدان مناظره و جنجال میان وکلای ملت جلوگیری کند. مردم بی‌صبرانه منتظرند تا برگزاری انتخابات پارلمانی را شاهد باشند. وکلای پارلمان نباید به این خواست مردم بی‌توجه باشند و از پارلمان جایی برای نادیده گرفته‌شدن خواسته‌های مردم استفاده کنند.

شورای ملی در این هفته:

بر اساس اجندای از قبل تعیین شده، قرار بود ولسی جرگه در این هفته سه موضوع عمده را در جلسات عمومی این مجلس بررسی کند. طرح پرسش از مسوولین شورای عالی صلح در باره چگونگی پیشبرد روند صلح و انکشافات اخیر، بررسی و رأی‌گیری در باره «توافقنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو» و بحث و رأی‌گیری در باره بودجه وسط سال ۱۳۹۶ سه طرح اصلی جلسات این هفته بود. موضوع نخست به دلیل عدم حضور مسوولان شورای عالی صلح در پارلمان به‌گونه‌ی رسمی طرح نشد. موضوع دوم به دلیل عدم تکمیل نصاب نتوانست به مرحله رأی‌گیری برسد. موضوع سوم به‌دلیل مخالفت برخی از اعضای کمیسیون‌ها، به بحث و رأی‌گیری نرسید و به جلسات بعدی موکول شد. در نتیجه، هیچ یک از موضوعات مندرج در اجندای این هفته مجلس نمایندگان به سرانجام مطلوب نرسید. به‌همین ترتیب در این هفته در مشرانو جرگه، مشاهدین فیفا از دو جلسه‌ی عمومی این مجلس در روزهای ۲۳ و ۲۵ میزان ۱۳۹۶ مشاهده به‌عمل آوردند. اجندای این نشست‌ها شامل رأی‌گیری در باره‌ی فرمان تقنینی ۲۴۹ قانون استملاک و تقدیر از کارکردهای وزیر دولت در امور پارلمانی و یکی از ورزش کاران مدال‌آور کشور بود.

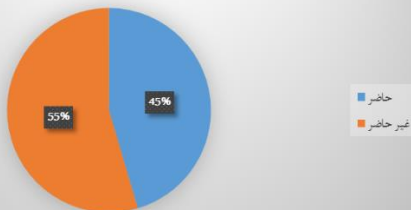
۱. ولسی جرگه

نصاب

عدم تکمیل نصاب در نشست‌های عمومی مجلس نمایندگان از عوامل اصلی بازدارنده بهره‌وری مجلس، نتیجه‌گیری مباحث و نهایی‌سازی تصمیم است. همانند هفته‌های قبل، جلسات این هفته مجلس نمایندگان با کمبود نصاب مواجه بود. هیچ نشست‌های عمومی که در روزهای ۲۲، ۲۴ و ۲۶ میزان برگزار شد به نصاب کامل نرسید. متوسط حضور نمایندگان در سه جلسه این هفته تنها ۴۵ فیصد بود. یکی از پیامدهای فوری آن ناکامی در رأی‌گیری روی موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو بود. علی‌رغم هشدارهای مکرر هیات‌اداری نسبت به غیبت وکلا و فشار رسانه‌ای، نمایندگان ولسی جرگه کمتر در جلسات مجلس حاضر می‌شوند. این امر از یک سو، تعهد حقوقی نمایندگان را زیر سوال می‌برد و از سوی دیگر جایگاه متزلزل پارلمان را تضعیف می‌کند. احیای اعتبار پارلمان و اثبات تعهد و صداقت فردی اعضای مجلس نیازمند پابندی به اصول نمایندگی است که حضور در مجلس از پیش شرط‌های آن است.

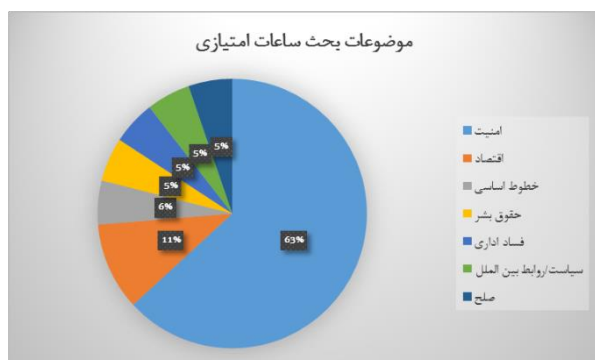
اوسط حاضری (یک هفته)

جلسه عمومی

نصاب جلسات عمومی

ساعات امتیازی این هفته به موضوعات گوناگون مربوط به کارکرد حکومت اختصاص داشت. امنیت با تشکیل ۶۳ فیصد کل مباحث، برجسته ترین موضوع مورد نگرانی نمایندگان بوده است. پس از آن، اقتصاد در مرحله دوم و خطوط اساسی دولت، حقوق بشر، فساد اداری، سیاست و روابط بین الملل و صلح موارد دیگری است که در مباحث ساعات اداری انعکاس یافته است. برجستگی واضح امنیت در سخنان مطرح شده در ساعات امتیازی ولسی جرگه در واقع بازتاب رخداد های امنیتی و تلفات فاجعه آمیز انسانی در سراسر کشور است. هرچند، به صورت

سنجی، اعتراض های نمایندگان در برابر حوادث روزمره و کارنامه حکومت بیشتر واکنشی بوده است تا موضع گیری و نظارت فعال، طرح مطالبات مردم و پیگیری دوام دار آن از مسیر پارلمان یکی از ابزارهای ممکن تغییر وضعیت و اصلاح عملکرد دولت تلقی می شود. بنا بر این، انتظار می رود طرح منسجم مطالبات عمومی توسط نمایندگان مجلس، در عین پایین بودن مؤثریت آن، جدی تر و هدفمندانه تر پیگیری شود.

جلسات عمومی

بر اساس اجندای از قبل تعیین شده، قرار بود نمایندگان ولسی جرگه در نشست های عمومی مجلس در روزهای ۲۲، ۲۴ و ۲۶ میزان ۱۳۹۶ سخنان مسوولان شورای عالی صلح را در باره روند صلح بشنوند، در باره موافقت نامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو و بودجه وسط سال ۱۳۹۶ بحث و رأی گیری کنند. هیچ یک از موضوعات مورد نظر به سر انجام نرسید. هرچند برخی از دلایل به سر انجام نرسیدن جلسات خارج از حیطه کنترل پارلمان بود اما بخش اعظم آن مربوط به عدم تکمیل نصاب و ناهماهنگی درونی اعضای پارلمان بوده است.

روند صلح: نخستین جلسه این هفته ولسی جرگه با موضوع بررسی پروسه صلح برگزار شد. اما به دلیل عدم حضور مسوولین شورای عالی صلح اطلاعات تازه ای درین باب حاصل نشد. رییس ولسی جرگه در غیاب مقامات دعوت شده به پروسه صلح اظهار خوشبینی کرد. وی از حصول پیشرفت در سطح سیاسی و عملی روند صلح خبر داد و بدون هیچ اشاره ای به موارد عملی این پیشرفت ها آن را دلیلی بر تعهد قاطع دولت افغانستان بر تامین صلح در کشور دانست. به باور ابراهیمی اقدامات انجام شده بر افکار عمومی و میزان اعتماد مردم نسبت به روند صلح تاثیر گذاشته است. هرچند سخن از صلح و تایید روند آشتی مورد حمایت عمومی شهروندان افغانستان است اما خوشبینی محض در نبود نتیجه عملی صلح بیش از آنکه به پیشرفت روند کمک کند، مساله را توهمی می سازد و دولت و مردم را از طرح و اجرای پیش بایسته های سیاسی، اجتماعی و نظامی آن غافل می سازد. آنچه هویدا است ناکارآمدی روند جاری صلح پس از سال ها انتظار، تحمل رنج و تحمیل هزینه های مالی و انسانی است.

انتظار عمومی از پارلمان کشور و نمایندگان مجلس آن است که در تعیین خط مشی سیاسی مورد تایید مردم به حکومت کمک کند و نگرانی ها و خواست های عمومی را به مسوولین امر برساند. هرچند رییس مجلس با یادآوری "تلاش های شورای عالی صلح روی بسیج مردم، جلب همکاری و دخیل ساختن آنها در پروسه صلح" فعالیت های این شورا را موفق خواند، هیچ تحقیق عملی و نظر سنجی که تا کنون درین باب انجام شده است، آن را تایید نمی کند. شورای عالی صلح که مسوولان آن قرار بود درین نشست عمومی ولسی جرگه حضور یابند و در باره مهم ترین پروسه سیاسی- نظامی به نمایندگان مردم پاسخ دهند و اطلاعات جدید را به اشتراک بگذارند، به اعتراف دولت و مردم از ناکام ترین نهادهای این دولت و دولت گذشته بوده است. پس از صرف هزینه های گزاف و اتلاف وقت و تحمیل هزینه های جانی بر مردم، روشنی صلح هنوز در افق پیدا نیست. آقای ابراهیمی تشکیل کمیته های صلح ولایتی را از دستاوردهای این شورا خواند اما کجا است دستاوردی که این کمیته ها و شورای عالی صلح به مردم بخشیده است. به نظر می رسد حتی اگر مسوولان شورای عالی صلح در جلسه حضور می یافت، نمایندگان مجلس اراده ای برای تفهیم جدیت و فوریت موضوع صلح به آنها نداشتند.

همکاری منطقه یی: دومین جلسه عمومی این هفته ولسی جرگه به بحث و رأی گیری روی موافقت نامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو اختصاص داشت. در ابتدای جلسه، عبدالقوم سجادی رییس کمیسیون امور بین الملل با اشاره به برگزاری کنفرانس سام مردم افغانستان را قربانی تروریسم جهانی دانست. وی با تاکید بر بعد جهانی و فرامرزی بودن تروریسم، کشورهای منطقه را نسبت به پیامدهای حمایت از تروریسم هشدار داد و از حکومت افغانستان خواست پاکستان را به خاطر حمایت از تروریسم تحت فشار بیشتری قرار دهد.

در ادامه اجندا، روی موافقت نامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو اکو بحث شد. این موافقت نامه و پروتکل اصلاحی آن مشتمل بر یک مقدمه و هفده ماده است. هدف از موافقتنامه تامین بسترهای همکاری اقتصادی بین کشورهای عضو است. موافقتنامه مورد نظر کشورهای عضو را ملزم می سازد برای اجرای مواد آن به هدف گسترش همکاری اقتصادی فنی و تجاری میان این کشورها، منابع اقتصادی و امکانات لازم را بسیج سازد. با توجه به نیاز جدی افغانستان به گسترش ارتباطات منطقه ای و پیوند زدن منافع منطقه به صلح و ثبات در افغانستان، بجا است اسناد مشابه به صورت دقیق بررسی و در اسرع وقت تصویب و اجرایی گردد تا موانع پیش روی همکاری منطقه ای و خصوصا روابط اقتصادی افغانستان با این کشورها برطرف گردد و زمینه سرمایه گذاری کشورهای عضو و سازمان های اقتصادی منطقه در افغانستان فراهم گردد. متأسفانه، بسان بسیاری از جلسات دیگر، این موافقتنامه به دلیل تکمیل نشدن نصاب جلسه، از رأی گیری باز ماند. نقش تقنینی پارلمان و تصویب اسناد بین المللی یکی از کارکردهای اصلی این نهاد است که می تواند به سامان بخشیدن نظام و بهبود امور کمک کند. رسیدگی به وضعیت ناگوار امنیتی افغانستان مستلزم جلب همکاری های منطقه یی است و کوتاه ترین و مطمئن ترین راه رسیدن به آن ایجاد پیوندهای اقتصادی است. همکاری های اقتصادی می تواند بستر ساز همکاری های امنیتی گردد، موضوعی که اولویت سیاست خارجی افغانستان را تشکیل می دهد.

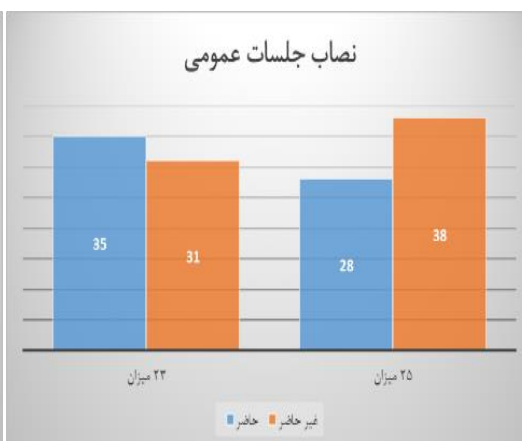
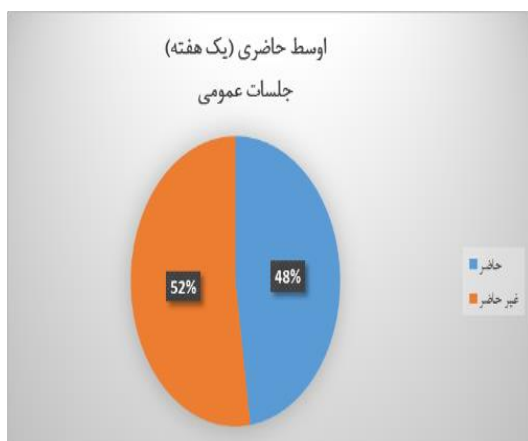
بودجه: سومین نشست عمومی این هفته ولسی جرگه به تاریخ ۲۶ میزان برای بحث و رأی گیری روی بودجه وسط سال ۱۳۹۶ برگزار شد. امیر خان یار و سرور عثمانی اعضای کمیسیون مالی و بودجه، بودجه وسط سال را به جلسه ارائه کردند. بر اساس آمار ارائه شده تغییرات قابل ملاحظه ای در بودجه به وجود نیامده و برای بحث و رأی گیری به جلسه عمومی ارائه شد. بررسی بودجه وسط سال با مخالفت برخی از اعضای ولسی جرگه روبرو شد. به باور نمایندگان اعتراض کننده این سند مطابق اصول وظایف داخلی در کمیسیون ها بررسی نشده است و هیچ یک از کمیسیون ها از آن آگاهی ندارد و لازم است این سند تحت بحث و بررسی قرار گیرد. به گفته آنها، تنها پس از بررسی اعضای کمیسیون ها و تصمیم نهایی آنها درین مورد می توان سند را به جلسه عمومی آورد. در نتیجه، موضوع به جلسات بعدی ولسی جرگه موکول شد.

این امر ظاهراً موضوع ساده ایست که ممکن است به طور مکرر در برنامه های کاری پارلمان اتفاق بیفتد. اما نگاه عمیق تر به مساله و تحلیل کثرت وقوع این اتفاق نشان می دهد که بسیاری از موارد جزئی مدیریتی می تواند بر نتیجه مباحث، سرعت تصمیم گیری ها و در کل بر کارکرد پارلمان تاثیرات سوء بگذارد. ارائه کردن سند بودجه به جلسه عمومی قبل از آنکه در کمیسیون های مربوطه بررسی شده باشد، علاوه بر اینکه نمایانگر فقدان مدیریت کارآمد در روند اداری پارلمان است، از عدم توجه مسوولین و نمایندگان به ترتیب، اهمیت و فوریت طرح های تحت بررسی نیز خبر می دهد. برگزاری هر یک از جلسات پارلمان قاعدتاً باید نتیجه ای را در پی داشته باشد. اما مساله ی ساده ای مانند نبود هماهنگی می تواند هزینه فرصت زیادی را بر پارلمان و سرنوشت امور عمومی تحمیل کند. در روزگاری که زندگی مردم در گروه ها موضوع حیاتی است، هر اجندای مجلس می تواند گرهی از کار فرو بسته ی مردم بگشاید و، بر عکس، به نتیجه نرسیدن هر جلسه، می تواند روند دولتداری را ناکارآمد ساخته و اثرات ناگواری بر وضعیت عمومی به جا بگذارد. انتظار می رود نمایندگان مجلس هر نشستی را فرصتی بدانند برای اجرای تعهد کاری و سامان بخشیدن به روزگار نابسامان جامعه افغانستان. تنها با این رویکرد است که به نتیجه نرسیدن جلسات امر مهم تلقی می شود و مدیریت امور جمعی جدی پنداشته می شود.

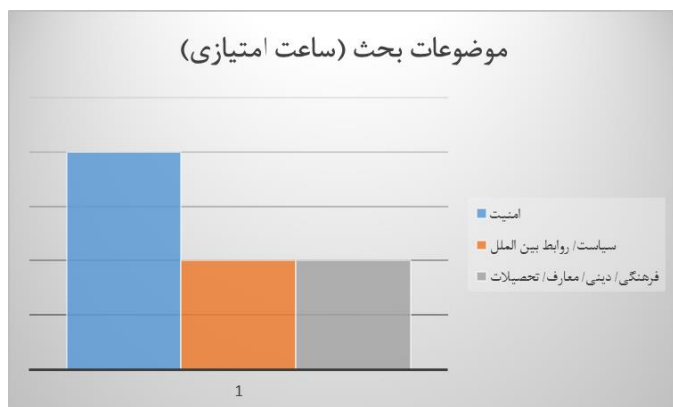
۲. مشرانو جرگه

نصاب جلسات عمومی

سطح حضور اعضای مجلس سنا در جلسات عمومی این هفته، همانند هفته های گذشته، نشان دهنده غیبت اکثر اعضا است. هرچند در جلسه ۲۳

میزان این مجلس تعداد نمایندگان حاضر ۳۵ نفر بوده است اما در نشست ۲۵ میزان این رقم به ۲۸ نفر کاهش یافت. اوسط حضوری اعضای مجلس سنا در دو جلسه این هفته تنها ۴۸٪ بوده است.

مباحث ساعات امتیازی جلسات این هفته عمدتاً روی امنیت و اتفاقات امنیتی اخیر در کشور متمرکز بود. ناامنی فزاینده در قسمت هایی از ننگرهار و اثرات آن بر زندگی روزمره مردم و اوضاع کلان کشور و ادعاهای مطرح شده در باب حمایت روسیه از گروه طالبان از موارد اصلی شامل در صحبت های سناتور ها بود. سیاست و روابط بین الملل و موضوعات فرهنگی و آموزشی نیز از سوی اعضای مجلس سنا در ساعات امتیازی بحث شد. تعدادی از سناتورها با نقل گزارش های منتشر شده در باره سوء رفتار کارمندان سفارت خانه های افغانستان با مراجعین و ادعای توهین به برخی از مراجعین، از حکومت خواستند این امر را بررسی و برای جلوگیری از تکرار آن اقدام کند.

جلسات عمومی

جلسه عمومی ۲۳ میزان مشرانو جرگه با موضوع رای گیری روی فرمان تقنینی «۲۴۹» قانون استملاک برگزار شد. رییس کمیسیون مواصلات و مخابرات این فرمان را غرض رای گیری به جلسه عمومی پیشکش نمود که با اکثریت آرا تصویب شد. موضوع دیگر جلسه این هفته تقدیر از وزیر دولت در امور پارلمانی بود. بدین اساس، اعضای مشرانو جرگه به آقای فاروق وردک تقدیرنامه اهدا کردند.

مشرانو جرگه، در نشست دوم هفته ای خویش، سمیع الله سمیع را به خاطر کسب جایزه بین المللی در عرصه ورزش اشخاص دارای معلولیت مورد تقدیر قرار داد. فضل هادی مسلم یار رییس مشرانو جرگه با یادآوری اینکه معلولین بخشی از اجتماع اند، تاکید کرد جامعه ملزم است به افراد دارای معلولیت، به خصوص آنهایی که برای کشور افتخار می آفرینند، توجه خاص داشته باشد.

هرچند، تقدیر از افراد خدمت گذار و تشویق مسوولین دولتی برای اجرای بهتر امور عرف پسندیده ایست اما تورم تقدیرنامه یی به فرهنگ عمومی ستایش بر مبنای دستاورد و عمل آسیب می زند. بر اساس مشاهدات و گزارش های عمومی و نگاه به کارکرد مسوولین دولتی تقدیر شده، بسیاری از موارد اهدای تقدیرنامه ها نه بر بنیاد اثبات شایستگی و حسن کارکرد بلکه معطوف به دلایل صرفاً سیاسی و شخصی صورت گرفته است. این امر البته تنها منحصر به مجلس سنای کشور نیست؛ بسیاری از نهادهای دولتی از سر فقدان برنامه دست به چنین کارهایی می زنند، امری که در نهایت به جای رشد فرهنگ درستکاری به افزایش تقدیرهای بی بنیاد و غفلت از دستور کار اصلی نهاد می انجامد. مشرانو جرگه به عنوان بخشی از پارلمان کشور، با وظایف و برنامه های بسی عمیق تر و فوری تر مواجه است اما دیده می شود که تقدیر از افراد بخشی قابل ملاحظه ای از اجندای جلسات عمومی این مجلس را به خود اختصاص داده است. هرچند اهدای تقدیرنامه امر ممنوع و ذاتاً زیان بخش نیست، اما صرف وقت جلسات عمومی برای تقدیر از افراد و تقلیل کارکرد سنای کشور به اهدای تقدیرنامه، علاوه بر تضعیف اعتبار و توانایی کارکردی این مجلس در افکار عمومی، به غفلت از دستور کار اصلی و سیاسی سازی فرهنگ تقدیر منجر می شود، امری که انتظار می رود اصولاً بر مبنای تخصص و دستاورد حرفه ای صورت بگیرد.